gemeente Terschelling

Raadsvoorstel

Onderwerp: Financiële verordening, Kaderbrief 2025-2028 en eerste begrotingswijziging 2024 Veiligheidsregio Fryslân

Jaar/nummer: **2024/30-O**

In behandeling bij: mr. R.S. Cazemier

Voorstel

1. Bijgevoegde zienswijze over de financiële verordening in te dienen bij het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Fryslân. Zienswijze: verzoek om expliciet een verantwoordingsgrens en een rapportagegrens vast te stellen en daarbij rekening te houden met de impact op de omvang en diepgang van de verbijzonderde interne controle.
2. Geen zienswijze over de kaderbrief 2025-2028 in te dienen bij het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Fryslân.
3. Geen zienswijze over de eerste begrotingswijziging 2024 in te dienen bij het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Fryslân.

Samenvatting

Jaarlijks krijgt de gemeenteraad de kaderbrief vanuit de Veiligheidsregio Fryslân (VRF) ter voorbereiding op de begroting van de VRF. De context waarin de VRF opereert is weerbarstig en dynamisch. De maatschappelijke relevantie van de VRF is door de inzet op verschillende gebieden groot. .

Van de gemeenschappelijke regeling (GR) Veiligheidsregio Fryslân (VRF) zijn de kaderbrief 2025-2028 en de eerste begrotingswijziging 2024 ontvangen. In artikel 28 en 29 van de GR VRF is bepaald dat de gemeenteraad bevoegd is een zienswijze over deze financiële stukken naar voren te brengen bij het dagelijks bestuur van VRF.
Het college adviseert de gemeenteraad om geen zienswijze in te dienen over de kaderbrief en de eerste begrotingswijziging omdat het financiële effect op onze begrotingscijfers gering is en er daarnaast geen inhoudelijke wijzigingen in het beleid van de VRF plaatsvinden.
Het college adviseert de gemeenteraad een zienswijze in te dienen over de financiële verordening. In de zienswijze wordt verzocht een verantwoordingsgrens en een rapportagegrens vast te stellen, rekening houdend met de impact op de omvang en diepgang van de verbijzonderde interne controle

Toelichting

1.1 Er was aanleiding voor aanpassing van de verordening.
Bij de behandeling van de begroting 2023 en de kaderbrief 2024-2027 is op diverse momenten kritiek geuit op diverse passages in de financiële verordening. In uw zienswijze over de kaderbrief 2024-2027 heeft u VRF ook verzocht om bij wijziging van het financieel beleid, de gemeenteraden hiervan, voor vaststelling, in de gelegenheid te stellen een zienswijze in te dienen. Als gevolg van de kritiek is de indexatiemethode geëvalueerd. Verder kwam bij de uitwerking van doorlichting begroting naar voren dat het verstandig is om

bestuurlijke afspraken te maken over de wijze waarop de rente wordt verwerkt in de financiële kaders. Daarom is hier een passage aan toegevoegd.

1.2 Met de aanpassingen is de verordening volledig, actueel en passend bij de praktijk, met uitzondering van de bepalingen over de rechtmatigheidsverantwoording die in de modelverordening van de VNG zijn opgenomen (artikel 10 tot en met 13 van de Modelverordening). De belangrijkste wijzigingen zitten in artikel 4, 5 en 6.

Invoering rechtmatigheidsverantwoording per 2023

Gemeenschappelijke regelingen moeten, net als provincies en gemeenten vanaf de jaarstukken 2023, zelf verantwoording afleggen over rechtmatig handelen. Daarvoor dienen ze een verantwoordingsgrens en een rapportagegrens vast te stellen. Door de VNG wordt geadviseerd deze grenzen in de financiële verordening vast te leggen. De betreffende artikelen ontbreken in de voorliggende Financiële verordening. Omdat ten aanzien van rechtmatigheid de verantwoordingsgrens voor fouten en onzekerheden gelijk dient te zijn en deze tussen 0 en 3% mag liggen, werpt zich dan de vraag op welke grens geldt voor de Veiligheidsregio. Om onduidelijkheden te voorkomen verzoeken we de Veiligheidsregio door middel van het indienen van een zienswijze expliciet een verantwoordingsgrens en een rapportagegrens vast te stellen en daarbij rekening te houden met de impact op de omvang en diepgang van de verbijzonderde interne controle.

Artikel 4 indexering

Indexatie materiële kosten
Indexatie was consumentenprijsindex (CPI) over de maand februari van het jaar voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar. In de aangepaste verordening wordt uitgegaan van de CPI zoals gepresenteerd in de septembercirculaire gemeentefonds twee jaar voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar. Dit bedrag wordt in het lopende begrotingsjaar middels een begrotingswijziging verrekend met de werkelijke loonprijscompensatie zoals opgenomen in het gemeentefonds. Uitgangspunt hierbij is de informatie zoals opgenomen in de meicirculaire van het betreffende begrotingsjaar.

Indexatie lonen
Deze is ongewijzigd. Er wordt uitgegaan van de vigerende CAO. Indien deze nog niet bekend is, wordt uitgegaan van de loonvoet sector overheid uit de meest recente septembercirculaire van het gemeentefonds. Indien er gedurende een begrotingsjaar sprake is van een nieuwe CAO wordt in het lopende begrotingsjaar een correctie toegepast op de loonkostenontwikkeling op basis van de werkelijke kosten op grond van deze CAO. De verplichtingen die ontstaan als gevolg van de uitvoering van de regeling Functioneel Leeftijdsontslag en welke muteren als gevolg van de vigerende CAO, worden meegenomen als onderdeel van de loonkosten.

Rentekosten
De methode van het berekenen van de rente was niet opgenomen in de verordening. Hierdoor ontstond onduidelijkheid over de afspraken. Daarom is de volgende passage in de verordening toegevoegd: De basis voor de begroting van de rentekosten is de financieringsbehoefte zoals deze bestaat naar aanleiding van het vastgestelde meerjareninvesteringsplan. Daarbij wordt een inschatting

gemaakt van de marktrente. Het werkelijke financieringsresultaat wordt na afloop van het jaar verrekend.
Artikel 5 Autorisatie begroting en investeringskredieten

De autorisatie was als volgt opgenomen in de financiële verordening: Het Dagelijks Bestuur informeert het Algemeen Bestuur (AB) vooraf als hij verwacht dat de lasten de geautoriseerde lasten of de investeringsuitgaven de geautoriseerde investeringskredieten dreigen te overschrijden. Het AB geeft vervolgens aan of hij hiervoor een voorstel wil voor wijziging van het budget of een voorstel voor bijstelling van het beleid. Hieraan zijn nu een aantal voorwaarden toegevoegd wanneer dit niet van toepassing is:

- Dit is niet van toepassing voor zover de overschrijding van de totale lasten van een programma onder 1% van de geautoriseerde lasten van het programmaonderdeel blijft, of wanneer de onderschrijding kleiner is dan € 250.000.

- Dit is niet van toepassing voor zover de overschrijding van de lasten van een programma gecompenseerd worden door direct gerelateerde baten.

- Dit is niet van toepassing voor zover de overschrijding van de uitgaven van een investeringskrediet onder 1% van de geautoriseerde uitgaven van het krediet blijft, of wanneer de overschrijding kleiner is dan € 50.000.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

In de financiële verordening was opgenomen dat afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten van programma's en investeringskredieten in de begroting groter dan 1% van de totale lasten per programma werden toegelicht. Hieraan is nu het volgende toegevoegd:

- In de tussentijdse rapportage over de eerste 4 maanden worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en de lasten van programma's in de begroting groter dan 1% van de totale lasten per programma en groter dan € 250.000 toegelicht.

- In de tussentijdse rapportage over de eerste 4 maanden worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de investeringskredieten in de begroting groter dan 1% van krediet en groter dan € 50.000 toegelicht.

- De tussentijdse rapportage over de eerste 8 maanden bevat een overzicht met de bijgestelde raming van:

a. dezelfde toelichting op de investeringskredieten als in de rapportage over de eerste vier maanden;
b. de geprognotiseerde resultaten per programma;
c. de (beoogde) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; en
d. de raming van de uitputting van de investeringskredieten.

1.3 De raad wordt in de gelegenheid gesteld een zienswijze over de aanpassing van de financiële verordening in te dienen.
De belangrijkste aanpassing in de verordening is de methode van indexeren. Door deze nu aan te sluiten bij de compensatie die gemeenten ontvangen uit het

gemeentefonds, ontstaan er voor gemeenten geen voor- of nadelen meer. Daarom wordt geadviseerd een zienswijze in te dienen.

2.1 Het financieel kader 2025-2028 beoogt een structurele borging van de voorziene financiële ontwikkelingen. Het meerjarig financieel kader vormt de basis voor de op te stellen begroting. De kaderbrief is op basis van de aangepaste financiële verordening opgesteld. De financiële ontwikkelingen leiden tot onderstaand kader voor de gemeente Terschelling:

Veiligheidsregio Fryslan	**Kaderbrief 2025-2028**			
	2025	2026	2027	2028
GGD	256.221	266.961	276.886	287.206
Crisis	29.432	32.039	34.447	36.951
Brandweer	716.357	744.820	773.654	801.821
Totale bijdrage Terschelling	1.002.009	1.043.820	1.084.987	1.125.978
Huidig begrotingskader Terschelling	1.066.000	1.102.000	1.140.000	1.140.000
Mutatie begrotingsraming	-63.991	-58.180	-55.013	-14.022

Zoals u kunt zien zijn de meerjarige effecten voor de gemeente Terschelling voordelig, in tegenstelling tot de (meeste) andere gemeenten. Het leidt voor onze gemeente slechts tot een andere verdeling van de lasten tussen de programma's Veiligheid en Volksgezondheid en Milieu.

Doorlichting begroting
Eens per jaar vier jaar wordt de begroting doorgelicht. De financiële effecten van de doorlichting van de begroting zijn vertaald in het meerjarig overzicht.

Uitkomsten
De uitkomsten zijn dat op de gebieden huisvesting en materieelbeheer de begroting ontoereikend is. Dit tekort zit voor een groot deel bij de brandweer, maar raakt ook de overige bedrijfsonderdelen. Daarnaast speelt een aantal andere ontwikkelingen, die gezamenlijk leiden tot een totaal tekort van € 1,5 miljoen in de begroting.

Inzet BDUR-middelen/Taakstelling
Het totale tekort van € 1,5 miljoen kan voor een groot deel opgelost worden door de inzet van aanvullende BDUR-middelen (€ 767.000) en een interne taakstelling (€ 143.000).

Uitstel tot nader onderzoek
De verwachting is dat de kosten voor de huisvesting van de GGD de komende jaren toenemen door stijgende huur- en servicekosten en hogere energieprijzen. Bij ongewijzigd beleid zal dit leiden tot een structureel tekort van € 200.000. Voor het vinden van oplossingsrichtingen voor dit tekort wordt een strategisch huisvestingsplan opgesteld met daarin een visie op de huisvesting en behoeften.

Het resterende saldo is opgenomen in het financiële kader, € 452.000 prijspeil 2024.

Autonome ontwikkelingen

Loonontwikkeling De huidige cao loopt tot 1 januari 2024. Conform bestuurlijke afspraken is de indexering van de loonkosten die is aangegeven in de septembercirculaire van het gemeentefonds het uitgangspunt voor deze kaderbrief. De indexering voor 2024 bedraagt 6,7%, voor 2025 5,8%, voor 2026 4,8% en voor 2027 en 2028 4,2%.

Ontwikkeling materiële kosten
Conform de nieuwe financiële verordening worden de materiële kosten op dezelfde wijze geïndexeerd als de indexatie zoals opgenomen in het gemeentefonds. Het gemeentefonds is nog niet bekend bij het opstellen van deze kaderbrief. Daarom is de inschatting gemaakt op basis van de verwachte CPI, die in de septembercirculaire van het gemeentefonds staat. De indexering voor 2025 bedraagt 2,5%, 2,4%, voor 2026 en 2,3% en voor 2027 en 2028.

Rijksvaccinatieprogramma
Met ingang van 2024 worden extra middelen toegevoegd aan het gemeentefonds voor de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie. Voor Fryslân betreft het een bedrag van € 146.000.

Overig
Terugstorten begrote storting in egalisatiereserve

Door de toevoeging van een aantal incidentele meevallers aan de egalisatiereserve, bevindt het saldo van deze reserve zich binnen de door het bestuur vastgestelde bandbreedtes. Daarom is het niet nodig om de initieel begrote storting te effectueren.

2.2 De raad is bevoegd een zienswijze over het financieel kader 2025-2028 in te dienen.

De uitzetting van de gemeentelijke bijdrage in de begroting van de Veiligheidsregio vanaf 2025 betreft voor het grootste deel autonome ontwikkelingen waarvoor de deelnemers worden gecompenseerd via de algemene uitkering in het gemeentefonds. Voor de goede orde: het betreft hier niet een specifieke uitkering, maar het vrij besteedbare deel van de Algemene Uitkering. Daarmee is het geen automatisme dat gemeenten deze middelen reserveren voor de Veiligheidsregio. De gemeente Terschelling doet dit (ook) niet. Op grond van de meerjarenraming voor onze gemeente leidt de Kaderbrief tot een voordeel, in tegenstelling tot de meeste andere gemeenten. We adviseren mede daarom geen zienswijze in te dienen.

3.1 Met de eerste begrotingswijziging 2024 worden ontwikkelingen verwerkt in het lopende jaar.

De begrotingswijziging is op basis van de aangepaste financiële verordening opgesteld. De wijziging leidt voor onze gemeente tot een nadeel van € 58.000 in 2024.

Veiligheidsregio Fryslan	BW24-01
	2024
GGD	246.478
Crisis	26.690
Brandweer	804.159
Totale bijdrage Terschelling	1.077.327
Huidig begrotingskader Terschelling	1.019.000
Mutatie begrotingsraming	58.327

De wijziging is opgesplitst in de onderstaande onderdelen:

A. Versterking crisisbeheersing

Vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn vanaf 2024 structureel extra middelen toegekend aan de veiligheidsregio's. Deze middelen zijn bedoeld om een toekomstbestendig, samenhangend stelsel voor de crisisbeheersing en brandweerzorg te realiseren.

B. CAO en werkgeverslasten
De loonkosten worden geïndexeerd op basis van de werkelijke loonontwikkeling. De huidige cao loopt tot 1 mei 2024. In deze begrotingswijziging is de uitwerking van de cao op de begroting 2024 van Veiligheidsregio Fryslân meegenomen. Omdat de cao een looptijd kent tot 1 mei 2024 is met deze wijziging niet het gehele boekjaar afgedekt. Daarom is voor het resterende deel van 2024 een inschatting gemaakt op basis van de verwachte loonkostenontwikkeling, op basis van de indexering voor de loonkosten zoals deze is opgenomen in de septembercirculaire van het gemeentefonds 2023. Dit betreft een indexatie van 6,7%.

Scenario 3
Bij de kaderbrief 2024-2027 is afgesproken om het effect van de inflatie van de materiële kosten volgens het afgestemde 'scenario 3' te verrekenen. In dit scenario wordt de indexatie van de materiële kosten voor 2024 voorlopig afgetopt tot 8%. Deze indexatie wordt achteraf geëvalueerd en verrekenend over de jaren 2022, 2023 en 2024, op basis van de werkelijke ontwikkeling van het gemeentefonds.

Resultaten scenario 3
Voor 2022 en 2023 zijn de verschillen inmiddels definitief bepaald. Voor 2024 is de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds nodig om een definitief bedrag te bepalen. Op basis van de huidige inzichten is het effect van scenario 3 dat in 2024 een verschil ontstaat van € 263.000. De verrekening van dit bedrag dient plaats te vinden via de voorgestelde begrotingswijziging en is tevens verwerkt in de Kaderbrief 2025-2028.

Deze wijziging betreft een indexatiecorrectie en is daarmee een autonome ontwikkeling.

Rijksvaccinatieprogramma
Met ingang van 2024 worden extra middelen toegevoegd aan het gemeentefonds voor de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie. Voor Fryslân betreft het

een bedrag van € 146.000. In lijn met de besluitvorming wordt dit doorberekend in de gemeentelijke bijdrage.

C. Terugstorten begrote storting egalisatiereserve
Door de toevoeging van een aantal incidentele meevallers aan de egalisatiereserve, bevindt het saldo van deze reserve zich binnen de door het bestuur vastgestelde bandbreedtes. Daarom is het niet nodig om de initieel begrote storting te effectueren.

3.2 De raad is bevoegd een zienswijze over de eerste begrotingswijziging 2024 in te dienen.
De mutaties uit de begrotingswijziging worden gedekt door middelen die VRF ontvangt van het Rijk of worden voor gemeenten gecompenseerd uit het gemeentefonds. Ook hier voor de goede orde: het betreft hier niet een specifieke uitkering, maar het vrij besteedbare deel van de Algemene Uitkering. Daarmee is het geen automatisme dat gemeenten deze middelen reserveren voor de Veiligheidsregio. De gemeente Terschelling doet dit (ook) niet. Eventuele verschillen worden verrekend. Geadviseerd wordt geen zienswijze in te dienen:

Historie
N.V.T.

Juridische gevolgen/fatale termijnen/handhaving
1.1 De deadline voor het indienen van een zienswijze op voorliggende stukken is 2 februari 2024. Bij het binnenkomen van de stukken bleek de raadsvergadering van januari niet meer haalbaar, zodat het niet mogelijk is tijdig een zienswijze in te dienen. In het AB VRF op 14 maart 2024 worden voorliggende stukken vastgesteld. VRF heeft toegezegd dat een eventuele zienswijze van Terschelling in de definitieve besluitvorming wordt meegenomen.

Belang voor toerisme/samenleving/economie
De VRF is voor de gemeente de belangrijkste partner op het gebied van veiligheid. Dat heeft het afgelopen jaar wel bewezen. Het belang om te blijven investeren in de VRF is voor de veiligheid en de inwoners van Terschelling erg belangrijk. Dit komt Terschelling ten goede.
Zo wordt er voor Terschelling gewerkt aan een nieuwe brandweerkazerne en hebben we de juiste aansluiting met crisisbeheersing.

Financiële/personele/organisatorische gevolgen
2.1 De ontwikkeling van de indexering is nog onzeker. Omdat de indexatie voor de materiële kosten in het gemeentefonds nog niet bekend was bij het opstellen van de kaderbrief is een inschatting gemaakt. Via een begrotingswijziging worden eventuele verschillen tussen de inschatting en werkelijke compensatie uit het gemeentefonds in het lopende begrotingsjaar verrekend.

3.1 De ontwikkeling van de loonkosten is nog onzeker. De huidige CAO loopt tot 1 mei 2024. De gehanteerde indexatie is -conform afspraak- gebaseerd op de septembercirculaire van het gemeentefonds. Zodra de cao van 2024 bekend is, zal een evaluatie plaatsvinden van deze autonome ontwikkeling en zal er indien nodig, worden verrekend.

De zienswijze is noodzakelijk voor (verantwoordings- en rapportagegrens) de transparantie en verwachtingen richting bestuur (DB, AB en raden) en impact op de interne organisatie zijn de belangrijkste factoren.

De 1e begrotingswijziging 2024 heeft een nadelig financieel effect op de gemeentelijke begroting van € 58.000. We zullen dit effect verwerken bij de eerste bestuursrapportage 2024.

De Kaderbrief 2025-2028 heeft een voordelig financieel effect op de gemeentelijke meerjarenraming van € 64.000 in 2025; € 58.000 in 2026; € 55.000 in 2027 en € 14.000 in 2028 (door extrapolatie van de gemeentelijke raming 2027). Deze effecten zullen verwerkt worden in de gemeentelijke Kadernota 2025.

Communicatie/interactiviteit

Het besluit van de gemeenteraad wordt gecommuniceerd aan de Veiligheidsregio Fryslân.

Advies van de raadscommissie

N.V.T.

Ter inzage liggende stukken

1. Aanbiedingsbrief kaderbrief 2025-2028, eerste begrotingswijziging 2024 en financiële verordening
2. VRF Kaderbrief 2025-2028.pdf
3. Financiële verordening Veiligheidsregio Fryslân 2024.pdf
4. Eerste begrotingswijziging 2024.pdf
5. Bijdrage per gemeente 2024 - eerste begrotingswijziging
6. Bijdrage per gemeente 2025 – 2028
7. Brief zienswijze Veiligheidsregio Fryslân

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 6 februari 2024
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong,	mr. R.S. Cazemier,
secretaris/directeur	wnd. burgemeester